

Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet/Fodersektionen

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

1 Allmänt

I samband med import av foder (import/ ursprung från andra länder än EU-länder, Norge, Island eller Liechtenstein) undersöks särskilt riskbenägna foder av vegetabiliskt ursprung alltid som officiell tillsyn (JSMf 1266/2020). Partier som förs in från den inre marknaden eller partier som behandlats på ett av Livsmedelsverket godkänt sätt och i vilka det före behandlingen har konstaterats salmonella kan undersökas med stickprov som officiell tillsyn, men i regel är salmonellakontrollen av dessa foderpartier foderföretagarens egen kvalitetssäkring (också i det fall att syra har tillsatts i partiet i avgångslandet).

När det gäller särskilt riskbenägna foder är foderföretagaren skyldig att vid import göra en förhandsanmälan till Livsmedelsverkets foderkontroll senast 24 timmar innan partiet anländer till Finland. Anmälan görs till den officiella e-postadressen rehutuonti@ruokavirasto.fi (JSMf 1266/2020 10 §). Efter att ha fått förhandsanmälan ger Livsmedelsverket foderföretagaren och en av Livsmedelsverket bemyndigad inspektör handledning för tagandet av myndighetsprover. Vid behov kan Livsmedelsverket avtala med foderföretagaren om ersättande förfaranden, t.ex. användning av fartygslister som ankomst-/förhandsanmälningar eller direkta kontakter från foderföretagaren till de inspektörer som Livsmedelsverket bemyndigat.

Foderföretagaren skickar myndighetsprover av särskilt riskbenägna foder för att undersökas för salmonella i regel till Livsmedelsverkets laboratorium för livsmedels- och fodermikrobiologi. Foderföretagaren och laboratoriet ska sinsemellan komma överens om de nödvändiga praktiska arrangemangen kring myndighetsprover och salmonellaanalyser, såsom tidtabellen för analyserna. I undantagssituationer ber Livsmedelsverkets laboratorium att foderföretagaren sänder prover också till andra godkända laboratorier för att analyseras som underleverans.

Importören av foder ansvarar för att proverna skickas till ett laboratorium som utför analyser och/eller avtalar med en av Livsmedelsverket bemyndigad inspektör om sändandet av myndighetsprover av foder av varje enskilt importparti. Importören av foder ansvarar också för att de nödvändiga uppgifterna om importpartiet skrivs in i provtagningsprotokollet och informerar inspektören om provtagningsintervallet.

Foderföretagaren tar alltid kontakt med Livsmedelsverkets laboratorium i Helsingfors för analys av proverna. Foderföretagaren ska i god tid i förväg komma överens med

Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet/Fodersektionen

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

specialforskare Satu Hakola (+358 40 524 1974) eller specialforskare Maria Nummela (+358 40 489 3456) om tidtabellen för analys av prover. För detta ändamål använder sig laboratoriet också av en officiell postlåda: rehusalmonella.laboratorio@ruokavirasto.fi

2 Förfaranden, när salmonella har påträffats i ett importparti

Om salmonella har bekräftats i ett importparti på basis av officiell tillsyn eller foderföretagarens egen kvalitetssäkring kan foderföretagaren skriftligen ansöka om tillstånd av Livsmedelsverket för att behandla det kontaminerade foderpartiet i syfte att utrota levande salmonellabakterier. Efter behandlingen ska prov av partiet tas med den provtagningsfrekvens som fastställts i tillståndet. De behandlade partierna kan undersökas som egenkontroll om Livsmedelsverket inte har beordrat annat i behandlingstillstånd. Foderföretagaren ska informera provtagare i god tid på förhand om den provtagningsfrekvens som fastställts i tillståndet och om adressen dit de behandlade proverna ska skickas.

Foderföretagaren ska se till att provtagaren har förutsättningar att med hänsyn till arbetarskyddsaspekterna ta de prover som bestämts i tillståndet efter behandlingen.

Av det provtagningsprotokoll som inspektören gjort upp ska framgå identifikationsuppgifter om det ursprungliga importpartiet samt dessutom en varningstext som anger att proverna i fråga kommer från ett behandlat parti, t.ex. texten "kemiskt behandlat parti".

Efter behandlingen kan importpartiet godkännas för utsläppande på marknaden / import endast i sin helhet, då alla officiella prover som tagits av partiet efter behandlingen har konstaterats vara fria från salmonellabakterier.

3 Uppgifter om ett importparti

I samband med importen ska foderföretagaren uppge det anländande fodrets namn, fodrets tillverkare/säljare, importörens namn, importplatsen och importtidpunkten i Finland, importlandet (varifrån fodret förs in), importpartiets mängd samt importmetoden inklusive preciserande uppgifter för Livsmedelsverkets auktoriserade inspektör så att denne kan föra in uppgifterna i provtagningsprotokollet. För vart och ett importerat foderparti ska dessutom uppges fodrets innehåll av genetiskt modifierat material, dvs. om det importerade fodret är **konventionellt (ej GMO) eller genetiskt modifierat (GMO)**.

Importören av foder ansvarar för att alla ovan nämnda uppgifter som krävs om ett importparti är korrekta samt för att uppgifterna förs in i provtagningsprotokollet.

Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet/Fodersektionen

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

Foderföretagaren ska vid behov med hjälp av t.ex. dokument och analysintyg kunna visa för den behöriga myndigheten att de uppgifter som lämnats om varje importparti stämmer, t.ex. innehållet av genetiskt modifierat material.

4 Elektronisk provtagningsprotokol, MONA

Kontrollbesöket och foderprover antecknas i MONA. Dokumentet gällande provtagning skickas automatiskt till importören/foderindustriaktören samtidigt som meddelandet skickas till ELMO/Livsmedelsverket.

Om Livsmedelsverkets laboratorium har styrt proverna till en annan plats, ska den auktoriserade inspektören (eller vid ett inbördes avtal foderföretagaren) skicka en separat kopia av provtagningsdokument via e-post eller tillsammans med provet även till laboratoriet där proverna undersöks. I punkten "Ytterligare upplysningar" i provtagningsprotokollet antecknar inspektören namnet på det laboratorium dit proverna har skickats för analys av salmonella.

Såväl inspektören som foderföretagaren har ansvar för att man avtalar om de praktiska arrangemangen kring insändandet av provtagningsprotokollet och proverna.

Livsmedelsverkets provtagningsprotokoll får användas bara vid officiell tillsyn!

5 Notering av myndighetsprover av foder vid laboratoriet

När myndighetsproverna har anlänt och innan analyserna påbörjas ska delproverna från importpartiet ordnas i nummerordning i enlighet med den löpande numrering som inspektören antecknat på påsarna, från det minsta till det största. Därefter parallellnumreras provpåsarna vid behov **örjande från ordningsnummer 1 (=det första officiella provet av importpartiet), 2 (=det andra officiella provet av importpartiet) osv.** för införande i databasen och analys samt för sändande av resultaten till Livsmedelsverket.

På basis av denna ordningsnumrering kan man slå fast från vilket skede t.ex. i lossningen av fartyget vart och ett prov har tagits.

Man måste uppmärksamma att punkten "Nummer (löpande numrering)" i provtagningsprotokollet är avsedd för betalningen av inspektörens arvode och därför oftast inte är identisk med det ordningsnummer som antecknas för delproverna av importpartiet och som visar tidpunkten för provtagningen t.ex. vid lossningen av fartyget.

Om det är oklart huruvida det gäller ett prov/prover i samband med Livsmedelsverkets officiella tillsyn ska det godkända laboratoriet ta kontakt med kontaktpersonerna vid

Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet/Fodersektionen

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

Livsmedelsverkets foderkontroll t.ex. genom att skicka en förfrågan eller lämna ett ringbud till tjänsteinkorgen rehutuonti@ruokavirasto.fi.

6 Identifikationsuppgifter i laboratoriets analysintyg

Laboratoriet ska föra in vart och ett importparti som ett eget prov / en egen provserie.

Laboratoriet skall föra in åtminstone följande uppgifter från provtagningsprotokollet till analysintyget:

- foderföretagarens namn och kontaktuppgifter
- foderråvarans/fodrets namn
- importpartiets mängd (kg eller ton)
- datum för importen
- ankomstplats, t.ex. hamn i Finland
- fartygets namn eller en annan identifikationsuppgift om partiet t.ex. containerns/vagnens nummer eller bilens registernummer
- namnet på Livsmedelsverkets bemyndigade inspektör som tagit myndighetsprovet.

I analysintyget uppges salmonellaanalysens resultat för **varje** delprov av importpartiet, med början från ordningsnummer 1 (=det första officiella provet av importpartiet), 2 (= det andra officiella provet av importpartiet) osv. (se stycke 7).

7 Meddelande av resultaten när salmonella inte har påträffats i importpartiet och sändande av intyg

Laboratoriet ska utan dröjsmål meddela Livsmedelsverkets foderkontroll om resultaten från myndighetstillsynen över vart och ett importerat foderparti som en helhet.

Uppgifterna om resultaten från salmonellaanalyserna i samband med myndighetstillsynen över ett importparti lämnas inklusive identifikationsuppgifter separat i fråga om varje prov i serien, vilket innebär en koppling till ordningsföljden för tagandet av serieprover av importpartiet, med början från ordningsnummer 1 (= det första officiella provet av importpartiet), 2 (=det andra officiella provet av importpartiet) osv. (se stycke 7).

Meddelandet om salmonellaanalysernas resultat lämnas med användning av e-postadressen rehutuonti@ruokavirasto.fi. Livsmedelsverket frisläpper / förbjuder importpartierna av foder på basis av de mottagna provtagningsprotokollen och analysresultaten.

Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet/Fodersektionen

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

Om det är frågan om prover som Livsmedelsverkets laboratorium har styrt till ett annat ställe skickar laboratoriet som utfört underleveransen resultaten / det slutliga analysintyget till både foderkontrollen på adressen (rehutuonti@ruokavirasto.fi) och Livsmedelsverkets laboratorium på adressen rehusalmonella.laboratorio@ruokavirasto.fi. Laboratoriet kan skicka resultaten / det slutliga analysintyget också direkt till foderföretagaren.

8 Sändande av isolerade salmonellastammar för kontroll

Om laboratoriet har isolerat en eller flera salmonellastammar från myndighetsprover av foder ska laboratoriet omedelbart **underrätta Livsmedelsverkets foderkontroll** om den misstänkta salmonellasmittan i detta importparti **på den officiella e-postadressen rehutuonti@ruokavirasto.fi**. Genast efter att ha fått informationen försätter då Livsmedelsverket importpartiet i tidsbegränsat förbud på basis av misstanke. Förbudet utfärdas om salmonella (misstanke) har isolerats från t.o.m. ett enda prov/delprov i importpartiet.

I sitt meddelande specificerar laboratoriet importpartiet och i vilket/vilka prov tillväxt har konstaterats. De isolerade salmonellastammarna skickas omedelbart som **expressförsändelse** till Livsmedelsverkets laboratorium i Kuopio för serotypning. För meddelandet om resultaten av serotypningen ska det avsändande laboratoriet anteckna foderföretagarens namn och kontaktuppgifter samt identifikationsuppgifter om foderpartiet på följesedel.

För att undvika förväxlingar måste man dessutom säkerställa att numreringen av proverna av ett importparti motsvarar den ursprungliga ordningsföljden för de prov som tagits när importpartiet lossades (proverna har numrerats i överensstämmelse med t.ex. i vilken ordning fartyget lossades med början från ordningsnummer 1., 2., 3., osv.) och att varje skål som skickas för serotypning har märkts så att den motsvarar denna provtagningsordning i enlighet med lossandet av importpartiet (1., 2., 3.,...).

Närmare anvisningar om insändandet av stammar för serotypning och om kontaktpersonerna finns på Livsmedelsverkets webbsida "[Mikrobiologisk analys av livsmedel och foder - instruktioner till laboratorerna](#)".

9 Meddelande av resultaten från serotypningen

Genast när Livsmedelsverkets forskningsenhet i Kuopio har fått informationen skickar forskningsenheten resultaten från serotypningen av salmonellastammen till den officiella e-postlådan för Livsmedelsverkets foderkontroll [rehutuonti\(at\)ruokavirasto.fi](mailto:rehutuonti(at)ruokavirasto.fi). Av

Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet/Fodersektionen

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

uppgifterna ska framgå identifikationsuppgifterna för importpartiet enligt punkt 6 i dessa anvisningar samt sambandet med den ursprungliga numreringen av proverna i ordningsföljd.

Analysintyget med resultaten från serotypningen skickas till foderföretagaren, det avsändande laboratoriet och till Livsmedelsverkets foderkontroll.

10 Förvaring av myndighetsprover

Efter analyserna skall laboratoriet spara myndighetsproven i minst två månaders tid på en sval plats som är skyddad mot ljus och skadedjur. Därefter förstörs proverna i enlighet med de rutiner som beskrivs i laboratoriets eget kvalitetssystem.

11 Särskilt att uppmärksamma

Foderföretagaren har helhetsansvaret när det gäller att följa upp hur proverna av hans importparti avancerar, bl.a. att proverna skickas och kommer fram till laboratorierna samt att analyserna framskrider vid laboratorierna. Livsmedelsverkets foderkontroll ansvarar inte för eventuella dröjsmål i anslutning till frisläppande av/förbud mot importpartier som orsakats till exempel av att proverna inte har anlänt till laboratoriet enligt planerna eller att nödvändiga provtagningsprotokoll och/eller analysresultat inte har lämnats in i tid till Livsmedelsverkets foderkontroll.

12 Fakturering av analyser av myndighetsprover

Livsmedelssäkerhetsverket behandlar och arkiverar sina inköpsfakturor som nätfakturor. Livsmedelsverket tar inte emot fakturor som skickats med e-post. Därmed skickas fakturorna från laboratorierna som nätfakturor till Livsmedelsverket.

Livsmedelsverket tar också emot elektroniska bilagor till nätfakturorna. Rekommenderat filformat för bilagor är pdf.

Ytterligare information om faktureringen får man på adressen laskutus@ruokavirasto.fi.

Livsmedelsverkets nätfaktureringsadress:

Nätfaktureringsadress/EDI-kod	003729116867
OpusCapita Group Oy	E204503
FO-nummer	2911686-7
MOMS-nummer	FI29116867
Referensuppgift för fakturan:	4300343400 Fodersektionen

Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet/Fodersektionen

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

Laboratoriet uppstår analyskostnaderna för myndighetsprover av Livsmedelsverkets foderkontroll per importparti. På nätfakturan och vid behov i dess bilaga (t.ex. en kopia av provtagningsprotokollet över Livsmedelsverkets myndighetstillsyn i pdf-format) ska synas de identifikationsuppgifter om importpartiet som anges i punkt 6 i denna anvisning.

Livsmedelsverket tar för sin del ut en avgift av foderföretagaren för prestationerna i samband med myndighetstillsynen enligt foderlagen (FL 1263/2020, 63 §). För prestationerna enligt myndighetstillsynen tas ut en avgift enligt Livsmedelsverket gällande avgiftsförordning. I avgiften ingår provtagning, analys/analyser och tillsynsbeslut.

Man måste uppmärksamma att laboratoriet inte fakturerar Livsmedelsverkets foderkontroll för sådana specialarrangemang som t.ex. veckoslutsarbete eller tillägg för brådskande arbete som foderföretagaren och laboratoriet har avtalat om sinsemellan, utan laboratoriet fakturerar foderföretagaren direkt för dessa kostnader.

Laboratoriet tar också ut kostnaderna för analys av foderföretagarens egna kvalitetssäkringsprover, s.k. egenkontrollprover, direkt av foderföretagaren. Dessa utgör inte Livsmedelsverkets myndighetstillsyn.

I oklara fall ska man i förväg kontakta de ansvariga personerna för import vid Livsmedelsverkets fodersektion.

13 Livsmedelsverkets kontaktinformation

13.1 Undersökning av importpartier (import från andra länder än EU-länder)

Adress dit proverna ska skickas (skickas som expressförsändelse till dörren)

Livsmedelsverket
Foderprover
Mustialagatan 3
00790 HELSINGFORS

Kontaktpersoner vid laboratoriet:

- 1) specialforskare Satu Hakola tfn +358 40 524 1974, satu.hakola@ruokavirasto.fi
- 2) specialforskare Maria Aarnio tfn +358 40 489 3456, maria.aarnio@ruokavirasto.fi

Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet/Fodersektionen

Undersökning av myndighetsprover avseende salmonella i importerat foder vid ett laboratorium

Officiell e-postadress: rehusalmonella.laboratorio@ruokavirasto.fi

13.2 Serotypning av salmonellastammar som isolerats från foder

Adress dit salmonellastammarna skickas (skickas som expressförsändelse till dörren):

Livsmedelsverket
Forskningsenheten i Kuopio
Neulaniementie 4
70210 KUOPIO

Kontaktpersoner för serotypning:

- 1) specialforskare Henry Kuronen tfn +358 44 720 1782 , henry.kuronen@ruokavirasto.fi
- 2) specialforskare, sektionschef Tarja Pohjanvirta tfn +358 44 720 1493,
tarja.pohjanvirta@ruokavirasto.fi

13.3 Foderkontrollens kontaktpersoner för import:

- 1) överinspektör Anna-Kaisa Airaksinen tfn +358 (0)40 827 9623,
rehutuonti@ruokavirasto.fi
- 2) överinspektör Riitta Rannikko tfn +358 (0)40 846 1153, rehutuonti@ruokavirasto.fi

13.4 Adresser dit analysresultaten skickas

Analysresultaten skickas till de officiella e-postadresserna: rehutuonti@rehutuonti.fi samt rehusalmonella.laboratorio@rehutuonti.fi.

Myndighetens verksamhet ska grunda sig på lagstadgad behörighet, och lagen ska noggrant iakttas inom myndighetsverksamheten. Myndigheternas anvisningar är till sin juridiska karaktär inte bindande för andra myndigheter eller aktörer. I sista hand avgörs frågor som gäller tillämpandet av lagstiftningen av domstol.

Den här anvisningen innehåller både direkta citat ur lagstiftningen och tolkningar av hur lagstiftningen ska tillämpas. Punkterna ur lagstiftningen är tydligt utmärkta. De tolkningar som ingår i anvisningen är Livsmedelsverkets syn på hur lagstiftningen bör tillämpas.